

PROGRAM NA ÚTERÝ 17. ČERVNA

11.00 DUHA
ZUŠ POSTOLOPRTY
DAFNIS a CHLOE

12.0 DUHA
TRIARIUS, Česká Třebová
BLÁZNŮV DŮM

13.00 DUHA
NA POSLEDNÍ CHVÍLI, Ostrov
LESSON THREE – MY DAY

15.00 Městské divadlo
NÁMĚSTÍ OSVOBODITELŮ č.p.14,
Opava - PEČENĚ Z JEDNOROŽCE

17.00 – 19.00 DUHA
Hodnocení poroty divadel poezie

19.30 Městské divadlo
DIVADLO DISK Praha
VELMI SPOLEČENSKÉ TANCE
Host festivalu

21.30 – 01.00 Nádvoří zámku
ZÁMEK WOLKROVU4 PROSTĚJOVU

21.30 Nádvoří zámku
KABARET DIVADLA POINT
divadlo POINT při GJW

23.00 Nádvoří zámku
LÉTAJÍCÍ RABÍN
klezmerová kapela

24.00 Nádvoří zámku
NOČNÍ SITE SPECIFIC „AKCE Z“
půlnoční tajemné překvapení



SOUMRAK NA NÁMĚSTÍ

Začíná se smrákat, když píšu tyto řádky. A město zemřelého básníka, to město, kde vdechl život a potkala ho smrt, se z ospalosti zvolna noří do spánku. Píšu je v pizzerii sídlící v domě, v němž se mrtvý básník narodil a zemřel. Na domě bus-ta nemocí propadlými očima shlíží na zahrádku se slunečníky. Na zelený koberec předstírající trávu. Na obzoru Prior. Dělí dvě náměstí, které klidně mohly bývat kdysi jedním. Než vztyčili tu praktickou obludu. Smráká se a ze zámku zvučí bubny. Z ospalosti město příliš neruší. Ale pšššt. O tom by se mluvit příliš nemělo. Že Wolkrův Prostějov zdejší moc nezajímá. A kdo ví, zda-li sám vůbec chce. Zatím to tak moc nevypadá. Město půjde zase klidně spát a v devět hodin večer už na náměstí nezůstane živá duše. Když to vlastně básník umírá? Zánikem svého těla? Té tak trapně potřebné slupky ducha. Nezbytné slupky obalující zpěv potem, masem, tím, co čas od času z těla vychází. Je jeho zpěv nesen božským dechem, anebo mu skrze hlasivky hovoří jen plyny vzniklé bobtnáním někde uvnitř? Nezdravým a hnilobným. Baže,

Kalokagathia, tak promlouvali staří Řekové, soulad ušlechtilého ducha a pěstěného těla. Zdravé tělo nesmrdí a nebolí. Mladé, ba věčně mladé tělo, jak si ho žádá také tato doba zručných chirurgů. Věčně mládí a zdraví k nám mluví z obrazovky. S patheonů nových božstev. Vždyť musíme být stejní, jako ona. Ale jak do ní zasadit básníka zkoušeného nemocí? Ten přežitek. A že nebyl jediný. Někteří z rozporu mezi světem, jaký je a jaký by být měl, i zešíleli. Tak jak tedy? Když utrpení není příliš populární. Ač potkává je člověk stejně na každém kroku. Jen je tiché, nekřičí. Aspoň prozatím. Pod vahou otesaných kvádrů z kamene je teprve básník zardoušen. Pomníky a pamětními deskami. Ty zbavují nás povinnosti naslouchat jeho hlasu. Splníme si předsevzetí, postavíme sochu, na zeď rodného poetova domu přilepíme desku s párem dat. Jaká to ironie, když květy u nich pokládají někdy lidé, proti nimž básník promlouval. A ti, kteří by mohli porozumět, postávají opodál.

Roman Sikora

O PROSTĚJOVĚ, ČERVENÝCH PRAPORECH A POEZII

Rozhovor s Janem Tesařem, starostou města Prostějova



**Město Prostějov dává záštitu Wolkro-
vu Prostějovu, co pro vás WP zname-
ná?**

Přiznám se, že jsem nikdy neinklinoval k přednesu poezie a na Wolkrově Prostějově nikdy nesoutěžil. Nicméně WP dodává té půlce června Prostějovu takový zvláštní kolorit. Člověk to má věčně spojeno s tím, když byl mladší, protože Wolkrův Prostějov má již 51. ročník a já mám o deset let víc, takže už v počátcích, tenkrát samozřejmě ještě s červenými prapory, hvězdami, když byl Wolker jako proletářský básník. Nicméně vždycky ten Wolker, kromě toho, že byl proletářský básník, psal taky o lásce a v letech kolem maturit to člověk prožíval úplně jinak. Takže já mám od té doby WP spojený s červnem a procházkami po parcích, a tím pro mě WP město Prostějov obohacuje, ale nevím do jaké míry současníky.

Myslíte si, že prostějovská veřejnost kromě studentů nechodí na představení divadel poezie, protože to mají spojeno s těmi červenými prapory?

Nemyslím si, že je to tím, ale že poezie či význam poezie klesá či neklesá, ale skutečně teď v době globalizace, internetizace a všech dalších -izací zůstala poezie trochu na okraji. Určitě je to škoda. Faktem je, že si také nedovedu představit, že bych absolvoval všechna představení divadel poezie po celých pět dní, ale

je příjemné minimálně tři shlédnout a téměř vždy je to zážitek. Možná právě proto, že si přes rok takových věcí člověk moc neužije. Mně se Wolkrův Prostějov líbí a je pro mě přínosné se ho zúčastnit.

Letos organizátoři WP připravili speciální akce pro veřejnost, jednak jsou to happeningy studentů v prostějovských ulicích, ale také koncerty a představení na nádvoří zámku, které patří městu. Jaké akce tam město již organizovalo?

Organizovali to zejména studenti, město tomu přispělo tím, že uvedlo nádvoří zámku do takového stavu, aby se tam tyto akce mohly pořádat. Zámek byl otevřen studentským Majálesem a potom tam byla přehlídka prostějovských studentských divadelních souborů MedArt.

Má ten váš zámek nějaký název? Přiznám se, že jsem se ho marně pokoušela najít.

Zámku se říká Pernštýnský a v poslední době je v podstatě nevyužívaný. Ještě před pěti lety tam byla galerie, ale v současnosti je zámek v takovém stavu, že by potřeboval kompletní rekonstrukci. Bohužel je to nad naše momentální finanční možnosti. Zatím jsme opravili střechu, aby do něj nezatékalo. Narážíme také na problém s památkovým ústavem, protože na přelomu století tam měšťané udělali takové příčky a my

teď s tím potřebujeme něco udělat. Zámek se bude muset buď zakonzervovat, dokud neseženeme peníze, nebo oživit, tak, aby se v něm neustále něco dělo. V budoucnu chceme zámek i nadále využívat na kulturní akce.

Tak teď se zase vrátíme k poezii. My se každého, s kým děláme rozhovor, ptáme, jaký je jejich oblíbený předčasně zesnulý básník, protože Wolker měl podobný osud. Můžete mi prozradit, jaký je ten váš?

Nevím, jestli vám představím předčasně zemřelého básníka, ale mým oblíbeným básníkem je Jacques Prévert. Nestudoval jsem historii literatury do takové hloubky, abych s určitostí řekl, zda zemřel předčasně či ne.

Chtěl byste na závěr něco vzkázat účastníkům WP?

Soutěžícím vzkázu to samé, co při zahájení. Ať se jim v Prostějově líbí, ať sem jezdí stále dál. Myslím, že by si každý měl najít chvíli jednou dvakrát za rok a otevřít sbírku poezie nebo se jít podívat na představení divadla poezie tak, jak to dělám já.

Rozhovor vedla Irena Chmelová

50. WOLKRŮV PROSTĚJOV NA DVD

Uplynulý 50. ročník Wolkráče se zapsal do historie hned několika novinkami, jednou z nich byla přítomnost pilného videoštábu. Po celou dobu přehlídky jste mohli registrovat tým studentů olomoucké univerzity pobíhající v sálech i zákulisí a natáčející zde veškeré poetické dění. Po skončení WP zalezli do svých kutlochů a temných střížen a vylezli znovu až po roce. A výsledkem je záznam všech soutěží a možná něco navíc. Tento dokument je dostupný na čerstvě vyliisovaných DVD, které si můžete zakoupit v centru pro účastníky. To nejdůležitější na konec: tento disk vás vyjde na pouhopouhých 50 Korun českých!!! No tak na co ještě čekáte?!!

DNES V DIVADLE

ZUŠ POSTOLOPRTY, POSTOLOPRTY

Soubor je složen zhruba z deseti členů, ale jen tři se podílejí na postoupivší inscenaci. Dramatický kroužek navštěvují po různě dlouhou dobu, tj. 3 až 13 let. Jejich dlouholetým vzorem a lektorem je paní Eva Vinterová, která je dobrým duchem celého literárně dramatického oboru ZUŠ. V kroužku se zabývají různými žánry. Od pohádek přes pověsti až například k dokumentu či kompozici, s níž se v Prostějově představí.

V divadle se, podle svých slov, snaží především bavit, odvádět kvalitní práci a zlepšovat, zkrátka dělat radost sobě i druhým. Všichni se věnují také recitaci, protože jim pomáhá zkvalitňovat mluvené slovo a práci celkově. Hrají převážně pro školy a školky. Jejich hlavním kritikem jsou tedy především děti.

Vídají se jednou týdně jednu až dvě hodiny a přesto mají úspěchy. Postoupili na celostátní přehlídku s Obrázky z českých pověstí, pravidelně se také účastní krajských přehlídek.

NÁMĚSTÍ OSVOBODITELŮ Č.P. 14, OPAVA

Amatérský divadelní soubor Náměstí Osvoboditelů č.p. 14 vznikl roku 2007 a byl založen Bárou Kroulíkovou a Terezou Lexovou. Opavské veřejnosti se představili inscenací Sofoklovy Antigony na prknech Loutkového divadla v Opavě.

V současnosti desetičlenný soubor je složen převážně z lidí, kteří se věnují divadlu ve svém volném čase po práci. Kromě již zmíněné Antigony mají na repertoáru loutkové představení na motivy básní Ladislava Jurkoviče, Pečeň z jednorožce, kterou můžeme dnes vidět na Wolkrově Prostějově. Kromě toho se věnují i scénickému čtení (Kóbo Abe, Přátelé) a navštěvují se svými inscenacemi různé divadelní přehlídky a festivaly.

TRIARIUS, HRADEC KRÁLOVÉ

Soubor Triarius z Hradce Králové patří od svého vzniku roku 2000 k úspěšným účastníkům divadelních přehlídek a soutěží u nás i v zahraničí. Několikrát vystoupil na Šrámkově Písku, podruhé se účastní Wolkrova Prostějova. S Vánoce u Ivanových Alexandra Vvedenského postoupili na Jiráskův Hronov. Za svou osmiletou uměleckou dráhu ztvárnili představení na motivy Dykova Krysaře, Vvedenského Jistý počet rozhořčů, Kafkovu Proměnu, nebo Mazací hlavu amerického režiséra Davida Lynche. V současnosti soubor připravuje inscenaci na motivy textů Antonina Artauda, kde poprvé ve své dráze zapojí i živý hudební doprovod, ohně a projekci. Na prostějovském festivalu se představí Hrou Lubora Kasala Bláznův Dům. Motto: „Co s tou vší pokrouceností a deformovaností světa? Co s tou vší bláznivostí kolem nás?“ pozve diváky na pouť současným labyrintem i srdcem zkaženého světa.

DIVADLO DISK PRAHA

S jedním z inspirativních divadelních představení na letošní Wolkrův Prostějov přijede také pražské Divadlo Disk.

Divadlo působí již od roku 1945 jako scéna Divadelní akademie múzických umění, jejímiž branami prošli leckteří z velikánů profesionálního českého herectví, režie a scénografie. Po období jisté bezprizornosti v devadesátých letech, kdy byla tato scéna spíše hostem na scénách jiných, bylo roku 1999 uvedeno do provozu Divadlo Disk ve dvoře DAMU, kde působí dodnes. Na Wolkrův Prostějov přivezou pražští studenti inscenaci Velmi společenské tance v režii Jiřího Havelky, na českých scénách již poměrně známého mladého tvůrce, člena dnes již věhlasného divadla Vostoj. Nikdo by si toto představení neměl nechat ujít, protože je velmi pravděpodobné, že je na WP tato absolventská inscenace 4. ročníku herectví uváděna naposled. Pak se již tento herecký ročník i s Tanci nenávratně rozplyne v síti českých profesionálních divadel.

KDY A KDE SE UBYTOVAT

Otevírací hodiny ubytovacího centra a pokladny pro hosty a účastníky přehlídky

Út 17. 6. 10.00 – 22.00

St 18. 6. 10.00 – 22.00

Čt 19. 6. 10.00 – 18.00



SERIÁL Z PLANETY KVELB

Divadlo Kvelb včera rozpustile a sebevědomě vyrazilo do prostějovských ulic. A to přímo na Masarykovo náměstí. Příliš se s tím nemazali. Jako zjevně zkušené pouliční hráči vědí, jak si získat zájem kolemjdoucích a proměnit je v publikum. Ty metody jsou věky prověřené. A stále stejně účinné. I v dobách hi-tech tlampačů. Bubny, trubky, pokřikování. Jen ty housle se na ulici tak nějak nehodí. Jsou prostě tiché a příliš křehké. Zanikají v hluku dne a divokého balábile. Asi je to štěstí, že jsme mohli nahlédnout jen do několika epizod z již osmi set sedmé série věhlasné telenovely sestavené z potouchle až bizarně vyhlížejících pimprlat. Pimprlat na rozměry náměstí opravdu miniaturních. Ale to není v případě Kvelbu vůbec na překážku. Už ta

jejich velikost působí dost ironicky. A ty typy! Kašpárek samozřejmě nechybí, ale je to vážně křivák. Pak je zde podivné vznášející se fátum Aura podobné čarodějnicí, jednonohý, ďáblu upsaný doktor Wágner a scénou občas přesprintuje i Emil Zátopek, jehož jedinou dramatickou činností je povětšinou pouze běhat. Herci s diváky obkroužili celé náměstí. Když se na každý díl mýdlové opery přesouvali do „jiných ateliérů“, snad i proto, že produkce chvílemi ve shánění financí na další bombastická pokračování velepříběhu naprosto selhávala. Jednou si dokonce nebyli schopni zaplatit ani tmu. Inspirace Kvelbu pocházejí zjevně z ryze lidového, jarmarečního komediantství, které umožňuje dovolit si ve vztahu k divadelnímu tvaru ledacos. Ale je

možné v jejich tvorbě najít také ohlasy dadaismu, absurdního divadla, ba dokonce surrealismu s jeho mystickým a černočerným humorem a slabostí pro grotesku. S logikou příběhu se Kvelbané moc nepárou. To jim ale také umožňuje skutečnost, že skvěle využili vyšinutých možností, které poskytuje žánr tak pitoreskní, jako je nekonečný televizní seriál, v němž se mnohdy musí chrlit zápletky a příběhy za každou cenu. A s humorem si z něho dokázali utahovat. Zábrany nemuseli mít věru žádné. A jejich schopnost improvizace, jejíž rozsah nebyl zcela určitelný, neboť se nejspíš zcela volně prolínal z fixnějšími příběhovými strukturami, byla chvílemi velmi osvěžující.

Roman Sikora

KONEC HRY

Umění spadlo, fetiš slavné divy zkolaboval na přemíru tuku a málo peněz a nedostatek peněz. Z popelnic začínají vylézat různé maskované supy, aby si kousli do chladnoucí mrtvoly. Monodrama Viktorie Hradské Commedia finita zpracovává pohnutý osud slavné operní divy Emy Destinové pomocí vzpomínek čtyř blízkých žen. V režii Renaty Klečkové sledujeme Janu Trojanovou jako učitelku zpěvu, uklízečku, tajemnici a kuchařku spílat i plakat nad božskou Emou.

V tomto případě platí stará známá ironie rčení „o mrtvých jen v dobrém“. Všechny „malé ženy“ velké umělkyně se postupně zjevují se svými historkami a ukrájují si jak z pomyslného koláče slávy, tak ze zbytků zbylé garderoby. Přitom všechny cítí potřebu vymlouvat se ze svého skutečného vztahu k mrtvé, přiznávat si míru věnovaného citu a obětavosti tam, kde se skrývá prospěchářství, závist nebo nepochopení. Hra pracuje s dvojí logikou, pomocí vyprávění vytváří obraz nepřítomné postavy slavné zpěvačky a díky vzpomínkám se vyjevuje lidská malost a pokrytectví. Zpětně se tak posiluje obraz Emy Destinové jako kontroverzní ženy obklopené falešnými přítelnicemi, naivní v mezilidských vztazích a

pevné v otázkách umění. Také prokládání hereččiných výstupů sekvencí filmových záznamů a skutečných fotografií vytváří z inscenace oslavnou vzpomínku na Emu Destinovou.

Těžko lze mluvit o režii, inscenace jednoduše střídá výstupy, projekce slouží více ke zdržení času na změnu kostýmu a nepřináší nic než informace o množství ztvárněných operních rolí (ostatně řečených i v textu) doprovázených příslušnými známými áriemi. Projekční plocha dominuje scéně a vytlačuje hereckou akci k okrajům. Herečka hledá oporu jak v zavěšeném obraze pěvkyně, tak v obrazení se k divákům a celkově není jasné, zda se ocitáme v bytě mrtvé hvězdy, či na vzpomínkové přednáškové estrádě. Pojetí role vychází z charakterové karikatury (učitelka zpěvu) a přelívá se do realistickejšího pojetí (kuchařka). Přesto Trojanová disponuje živostí a bezpečně zvládá ztvárňovat různorodé charaktery. Představení získává kvality především v místech, kdy vystupuje autorčina osobnost a postoj k roli. K tomu dochází především v první části, kde herečka směřuje od autentického herectví k autorskému. Předloha totiž hrozí stát se buďto skvělou hereckou příležitostí, nebo fetišistickým romantickým textem o těžkém údělu

umělce proti době demonstrovaného díky řadě zaběhnutých charakterových stereotypů.

V příběhu Emy Destinové sledujeme smrt umění s velkým U. Konec zbožštěného totemu obdivu doznávající dekadence v době, která přinese několik avantgard, tendenční utopie proletářského umění nebo přehlídky národních umělců ve zlaté kapličce pod znakem hákového kříže i rudé hvězdy. Ema Destinová, obdobě jako například Sarah Bernard, tvoří poslední paprsky zhasínající hvězdy divadla jako dominantního media, ještě před příchodem filmu. Zato kult celebrit pokračuje dodnes, jen operní árie nahrazují písně s primitivnější melodikou. Verdiho či Pucciniho obratnost spojit dobový vkus s vlastní genialitou dnes těžko hledá ekvivalent. Skoro třicet let od Dantovy eseje o smrti umění sledujeme vyprávění o superstar rozpadávající se staré dobré habsburské Evropy z recyklovaných záběrů filmu natočených za normalizace či fotografií sesbíraných po internetu. Emu Destinovou sledujeme jako mrtvé umění rozpouštěné v komentářích a mozaice mediálního obrazu a podobně, jako služby, kalkulujeme jeho tvar.

Martin Bernátek

DIVADLO A VÍNO ROZPÁLILY PUBLIKUM

Pondělní divadelní program uzavřelo svým druhým vystoupením divadlo Kvelb. Nejprve to vypadalo, že díky hanáckému větru a nedostatku fosforu v krbových zápalkách ohňové loutky nedostanou šanci, ale nakonec se podařilo a na prostranství před prostějovskou radnicí se za zvuku bicích vplížil plamenný had. Pro jedny zasévač semene neřesti, pro druhé posel lásky. V tomto případě jiskra zažehávající vášně mezi mužem a ženou. Milostnou idylu však záhy naruší nestvůra v (jak jinak než) ohnivém kočáře. Do široka rozevřený d'áblův chřtán rozhání dvojici daleko od sebe, až nakonec zakletý ženin plamen pohasne docela. Co by to ale bylo za pohádku bez šťastného

konce, a tak přijíždí princ vysvoboditel na koni. Nejprve pokoří ukrutnou příšeru a poté, ne polibkem, nýbrž žárem vlastního srdce, probudí ženu zpět k životu. Láska vzplane obrovským neuhasitelným plamenem, přítomné divačky závistivě vzdychají a špitají slůvko „romantika“, které neudolá ani síla pekelná.

Kvelb vsadil na loutkový experiment. Hořící obnažené kostry javajek v nadživotní velikosti v české kotlině předchůdce nemají. Typizovaný, lehce čitelný příběh je podmíněn složitostí vodičské mašinérie, přesto diváci nejsou ochuzeni o zážitky a emoce. Vzplanutí je sice tak trochu šou, ale zároveň neztrácí nic na divadelnosti.

Vtipným prvkem byl místní prostějovský pyroman, jenž si takovou vzrušující podívanou samozřejmě nemohl nechat ujít. Zážitek si bonvivánsky užíval s krabici Zámeckého a poctil přítomné spolupublikum několika nepřeslechnutelnými osobními poznámkami. Hned v úvodu se svěřil se svými pyromanskými sklony a místní policii by mohlo zajímat, že destruktor pěti stohů v kraji je blíže, než si možná mysleli... Hercům dával také rady ohledně zpopelnitelných objektů, na které by se ve svém příštím představení měli zaměřit. Bát by se měla především církev a městská samospráva. Inu Prostějov a jeho obyvatelé opravdu žijí divadlem!

Zuzana Mildeová

HAPPY HAPPENING



Wolkrův Prostějov se přehoupal do své šesté dekády, přesto však neopustil nic ze svých starých dobrých zásad. Happening studentů středních prostějovských škol každoročně otevírá pomyslné brány přehlídky a nemohli jsme se tedy bez něj obejít ani letos. Smetanovy sady ožily pestrým programem, který si zdejší omladina připravila pro své spolužáky i náhodné kolemjdoucí.

Celým dopolednem provázela kapela ZUŠ V. Ambrose. Jazzové rytmy minulé-

ho století perfektně zapadly do prostředí prosluněného parku s altánkem, jakožto scénou, a vytvořily tak atmosféru vskutku uvolňující. Do této nostalgie vzápětí vpadl se svými výškami Michael Jackson, jehož píseň si pro své vystoupení vybrala taneční skupina ze stejné školy. Choreografický thriller baletek a gangsterů s hororovými zombie prvky se jistě líbil všem dekadentně smýšlejícím divákům a redaktorům T.B.C. Hned poté následovala tradiční módní přehlídka studentů Střední školy oděvní a Střední průmyslové školy oděvní. Krásné modelky a zároveň studentky tohoto ústavu potěšily jistě nejedno přítomné mužské oko. K vidění byly cenami ověřené, vskutku vyzývavé, decentní, slavnostní i kosmické modely. Hudební program následně zpestřil pěvecký sbor Gymnázia Jiřího Wolkerova Lery's Cheries s vlastní úpravou českých zlidovělých písní.

V hodinové pauze měli příchozí možnost zúčastnit se některého ze studentských workshopů. Na výběr byla dílna tvůrčího psaní, kde si všichni mohli vyzkoušet napsat literární text nezvyklých žánrů a forem. Průvodci spleťtým světem psaní se jim stali redaktori konkurenčního periodika Litryna. Jiná dílna byla zaměřena polygloticky. Studentky

Reálného gymnázia vyrukovaly s překladatelskými oříšky typu: jak se vietnamsky řekne: „Mám tě rád?“ – „jemněmneho mni“. Jan Neruda by dle jejich slovníku své kvítí v Maďarsku musel vysadit na „tuhoškempinku“ a Jiří Wolker by své básně v Japonsku psal nejspíš pro třídu „makojakopakošu“. Třetí dílna byla určena všem hudebně nevybitým, neboť si zde mohli v kroužku spolupráčů pořádně od podlahy (trávníku?) zajamovat.

Divadelní vsuvkou se stala roztomilá poetisticko dadaistická hříčka dramatického oddělení ZUŠ s názvem „Holá žaba“. Téměř voicebandová produkce rozesmála svým humorem a nadchla přesným provedením. Prostřednictvím studentek Střední zdravotní školy a jejich choreografie na písně z muzikálu Pomáda v sadech na chvíli zavládla retro atmosféra 60. let. Bylo zajímavé sledovat, jak si dnešní mládež představuje tehdejší módu.

Na závěr uvolněné a mladistvým elánem nabitě produkce přibýlo pozvání moderátorů na odpolední a večerní program přehlídky. Atmosféru z něj se vám pokusíme přiblížit na dalších stránkách našeho zpravodaje, stejně jako ve všech dalších pěti dnech. Proto zůstaňte věrni!

Zuzana Mildeová

PROSTĚJOV PLNÝ POEZIE

Rozhovor s Renatou Vordovou, vedoucí semináře *Prostějov plný poezie*



Letos jsi na Wolkrův Prostějov nepřišla ani jako recitátorka, ani se soubojem, ani jako členka zpravodaje. Můžeš přiblížit nový seminář, který tady vedeš? Co bude jeho náplní?

Seminář jsem si vytvořila sama s tím, že už osm let sem jezdí studenti Gymnázia Františka Křížáka, kteří dříve také pomáhali ve zpravodaji. Přizvala jsem ještě 15 studentů z prostějovského Gymnázia Jiřího Wolkeru. Takže budu mít v semináři 30 studentů a budeme mít seminář, který se jmenuje Prostějov Plný Poezie – PPP. Podle toho je poznáte, protože budou mít cedulky s tímto označením, aby se lidé neděsili. Plánujeme dostat poezii do města. Vždycky byl tento festival trochu uzavřený jen ve dvou divadlech. Proto bude letos kromě zámku fungovat i tohle a chtěli bychom nějak zprostředkovat lidem poezii, nebo alespoň poetický zážitek. Budeme vymýšlet různé věci, jak třeba nějaké místo pojmenovat, nebo jak oslovit lidi poezií.

Takže to bude něco na způsob happeningu?

Může se to tak nazvat. Studenti z Plzně už se mnou třikrát zažili Den poezie 16. listopadu, kdy jsme právě podobně pracovali v Plzni. Oslovovali jsme lidi v tramvaji nebo jsme naběhli do spořitelny a tam jsme útočili poezií. Dneska jsem se viděla poprvé s prostějovskými studenty, tak jsem jim vysvětlovala, co a jak, a vypadalo to, že se na to těší

a budou mít spoustu nápadů. Základnu jsme si vytvořili v Divadle POINT, které patří ke Gymnázium Jiřího Wolkeru, a prostory nám byly poskytnuty na celý týden, takže jsme se tam nastěhovali a budeme tam tvořit. Začínáme na nádraží, protože je to první místo, kam přijíždějí účastníci WP, a kam také přijdou studenti z Plzně. A my je tam přivítáme a pak s nimi něco provedeme.

A na co se můžeme těšit v úterý?

Budeme mít mezi představeními akci na náměstí.

Máš představu, jak budeš prostějovské veřejnosti zprostředkovávat poezii, protože mám pocit, že WP ji tak trochu mívá?

Já nemám nic konkrétně vymyšlené, protože chci, aby to vznikalo od studentů. Spíš chci být takovým podněcovatelem a trochu koučem toho, co se bude dít. Mám samozřejmě pár nápadů, ale nechci je vnucovat teď, jenom kdyby bylo úplně nejhorší a ze studentů nic nevypadlo.

Myslíš si, že WP má stále smysl? Nemyslíš si náhodou, že už je to jenom uměle udržovaná tradice?

Já právě doufám, že může mít spoustu jiných rozměrů, než mívala pouhá přehlídka. Letos se to už ukazuje tím, že k tomu například přidružili zámek, a že tam budou koncerty a festival se stane trochu víc společným než dříve, kdy to byla více soutěž a lidé byli od sebe oddělení a scházeli se jenom tak, jak se znali z dřívějšíka. Zámek sdružování hodně napomůže. I ten seminář vzniknul vlastně na základě úvah, co ještě udělat, aby to město v průběhu WP ožilo.

A co poezie? Není to tak trochu zastaralý druh, o který se dnes už nikdo nezajímá?

To záleží na tom, co si každý představí pod pojmem poezie. Když si představím sloupečky v knížce, krátké řádky a tak, anebo tzv. poezii s velkým P, tak to nevím, zda je zastaralé, ale asi to má hodně málo čtenářů i dobrých tvůrců.

Ale poezie se dá najít úplně všude. Když si pod tím pojmem představím pěkný obraz nebo nečekanost spojení nebo rozpory, vím, že právě to je na poezii pěkné. Lze toho dosáhnout i jinými prostředky než slovem, a proto poezie pořád žije, aspoň doufám.

Když už jezdíš přes desetiletí na WP, nezdá se ti, že se texty ve výběru recitátorů stále opakuji, a že si vybírají jen osvědčené básníky a prozaiky?

Někdy sólisté přicházejí s něčím novým, ne úplně všichni sahají po klasice. Na druhou stranu je jim sedmnáct a třeba čtou toho básníka opravdu poprvé. A pokud je ten text kvalitní, je hezké, že mladého člověka osloví. A to, že my starší jsme to slyšeli mnohokrát v různých podáních, neznamená, že na to nemají právo. Protože pro ně může být setkání s Morgensternem a dalšími texty opravdu první. I když si my třeba řekneme: „Ježíš, to jsme slyšeli tolikrát.“ Druhá věc je, jak k těm textům přicházejí. Jestli tak, že paní učitelce češtiny prohledají šuplík s texty, které tam má už dvacet let, pak je to smutné.

Někam do poroty se třeba nechystáš, nebo byla jsi už někde v porotě?

Chodím do porot na krajských kolech na WP a byla jsem i na Ostrově, což je vlastně směr na Šrámkův Písek a Náchodskou Prima sezónu. Ale na celostátním festivalu jsem ještě nebyla. Zatím. Třeba mě někdy pozvou, když už pozvali i Richarda Dvořáka, kterého znám od jeho dětství, když recitoval jako sólista na Dětské scéně ještě v Mělníku.

A jaký je tvůj oblíbený předčasně zemřelý básník?

Petr Lébl.

Co bys popřála nebo poradila soutěžícím? Čeho by se měli držet, až předstoupí před porotu a soupeře?

Já bych soutěžícím nejraději popřála, aby přestali být soutěžícími a aby byli sami sebou, to je to nejdůležitější. A aby se jim podařilo sdělit nám ostatním to, co nám sdělit chtějí, a aby z toho vymizela ta soupeřivost, která je ovšem ještě mnohem silnější na krajských kolech.

Rozhovor vedla Irena Chmelová.

GALERIE PŘEDČASNĚ ZEMŘELÝCH BÁSNÍKŮ

PRVNÍ VYDÁNÍ

moci tak odejít na začátek sám
najít tu cestu k němým jezerům
přejít si vlastní spáleniště
moci poslouchat ticho zblízka

odejít ode všech bez ohlédnutí
tváří klesnout tam do květin
plavat s tichem vody na perutích
najít svůj klid a nemá jezera

Petr Lébl (1965–1999)

SVĚŽÍ VÍTR

Mácha je v pekle,
i Gellner je v pekle,
v pekle jsou mnozí mí bozi.
Poslední Holan.
Ten tam
sám
daemony ještě děsí.
Kdežto kníže
moderní české poezie a přilehlého
okolí
vesele blábolí
na nebesích.

Zbyněk Hejda

RECEPTY NAŠÍ BABIČKY

ITALSKÝ FUTURISTICKÝ EINTOPF

Dnes si uvaříme vydatný oběd dle italské receptury. V současnosti se toto, kdysi oblíbené jídlo, z jídelníčku vytrácí a nám to přijde líto. Tedy otevřeme kuchařku F. T. Marinettiho a zjistíme, že na většinu oblíbených poetických ingrediencí musíme zapomenout. Ačkoli je obvykle potřeba rozdělit přísady do více nádobí na verše a sloky, tentokrát vaříme tzv. Eintopf – vše pěkně pospolu v jednom hrnci. Do správného futuristického kotle v žádném případě nevhazujte přídatná jména a slovesa v jiných tvarech než v infinitivních, taktéž interpunkci si schovejte na horší časy. Postupně přidávejte a za stálého varu dynamicky míchejte: oslavu revolty a boje, špetku vzpoury, půl kila neklidu, od oka ruchu, čin a plnými hrstmi moderní dobu s jejími vynálezy, okouzlení válečnými stroji třeba z ochuzeného uranu a nezapomeňte na matematiku! Pokud se vám vařený produkt roztrhává mezi kuchyňskými řádky a bude se vám zdát, že všechny kousky nejsou stejně velké – nevádí, ba naopak! Futuristická pochoutka překračuje veškeré hranice tradičního kuchařství. Na závěr odstavte hrnec z ohřívání, pro zvýraznění chuti dodejte lehce nahnědlé fašistické ideologie a můžete nosit na stůl!

*Recept do redakce zaslala čtenářka
z Ostravy-Fifejd Z.M.*

BÁSNÍK MÁ ZASE NA ROK POKOJ

Prostějovští radní spolu s organizátory již tradičně položili kytici k pomníku básníka Jiřího Wolkra. Zástupkyně hostů partnerského města Vysoké Tatry přednesla básníkovu skladbu a po decentním potlesku se delegace poklidně přesunula k oficiálnímu zahájení festivalu do sálu DUHY. Básník má zas na rok pokoj, zato divákovi se dostalo dost momentů k zamyšlení. Polokroužek tichých kondolantů si nejprve cosi šuškal na malém plácku před místním monumentem, až po ještě tišší recitaci odkvačil k další štaci. Jejich záda s několikametrovým odstupem sledoval hlouček festivalových účastníků i místních zvědavců očekávajících halasnou zdravici či veřejný proslov. Celé dění bedlivě monitorovala česká policie. Snad kdyby zástupitelé potřebovali pomoc se slovní zásobou nebo básníková socha ochránit před místními vandaly. Namísto k lidem se mluvilo k soše, zástupci lidu ukázali

svá záda občanům? Či za to může aura zkamenělého mladíka, podmaňující celé aranžmá skupin účastníků? Jen fotografové se nezalekli a celou situaci prožívali z hledáček svých aparátů. Prostor k prožívání, památník úcty a pocty, se stal spíše místem dohledu. Rámec scény utvářely oči policejního dozoru a poetova kamenná tvář. Představitelé oficialit se sami přehlíželi při jednotlivých výstupech, divákům zůstala přisouzena opět pasivní role špatně slyšících zvědavců nebo sarkastických příštípkařů komentujících celý výjev. Každopádně je krásné, že se takové extraordinární momenty odehrávají v místě, které ještě před chvilkou svědomitě kropil malý chlapeček. Třeba z něj bude taky básník. Tak se třeba na naše hroby nebude plivat, ale čůrat. A možná se Haná taky někdy dočká sošky slavnějšího bruselského kolegy.

M.B.

ZDE ŽIL A PŮSOBIL PROSTĚJOVSKÝ FARÁŘ
P. KAREL DOSTÁL-LUTINOV
SPISOVATEL A BÁSNÍK
NARODIL SE DNE 22.IX.1871 — ZEMŘEL DNE 29.XI.1923

